

Sådan forstår vi begrebet "Princip"

Vi har aftalt at begrebet "et princip" defineres således:

- Ved et princip forstås en grundsætning, som skolens ansatte bevidst følger.
- Et princip udtrykker grundlæggende holdninger, værdier og kvaliteter.
- Et princip er retningsgivende for en central del af skolens virksomhed.
- Skolens principper udgør tilsammen de kvalitative grundholdninger, de værdier, som skolens virksomhed skal bygge på, og den kurs, som skolen skal følge.
- Et princip bør formuleres, så det er rummeligt og giver plads til skolens ledelse. Det vil sige, at formuleringen er så rummelig, at der er plads til fortolkninger og valgmuligheder på handleplanet.

Principper befinder sig i et spændingsfelt mellem, hvad der aktuelt karakteriserer en skole på bestemte områder, og hvad der fremover ønskværdigt skal karakterisere en skole på bestemte områder.

Principper om udskoling og udslusning.

Revideres medio 2024

I skolens vision og mission hedder det:

Engskolen åbner barnet for verden og verden for barnet gennem skræddersyede fællesskaber med fokus på livsduelighed, oplevelser og faglighed i øjenhøjde.

(se endvidere uddybelse af dette på skolens hjemmeside)

Det er skolens hensigt, at Engskolens vision og mission tydeligt skinne igennem i såvel skolens dagligdag og organisering, som i alle skolens principper og retningslinjer.

I dette princip læner vi os desuden op ad Folkeskolens nationale mål om at:

Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.

Derfor vil vi i mødet med vores elever tage afsæt i at afgangseksamen og en ungdomsuddannelse er en mulighed for alle, og at alle vores børn desuden en dag skal kunne forvalte eget liv og derfor skal kunne håndtere og agere i de udfordringer og muligheder det giver.

Derfor går faglighed og livsduelighed hånd i hånd og er ofte hinandens forudsætning. Engskolens virke tager således afsæt i det brede læringssyn. Vi uddanner til livet og det gøres med sigte på såvel den faglige-, som den personlige- og social udvikling.

Folkeskoleloven og rammerne

På Engskolen følger vi retningslinjerne i folkeskoleloven og tilser således, at eleverne modtager den undervisning de skal, i henhold til de regler der er for vejledende- og minimumstimetal, fagenes kompetenceområder, slutmål osv. (se i øvrigt Engskolens princip om undervisning og timestfordeling) Engskolen er desuden så privilegeret, at det er muligt for os at understøtte den enkelte i den proces, således at vi mht. lærerressourcer, støtteressourcer, timestal osv. kan skræddersy skoletilbuddet og til en vis grad undervisningen til den enkelte.

Vi er en lille skole, og vi tager i vores organisering først om fremmest afsæt i det enkelte barn. Vi placerer således i de yngste klasser ikke barnet i klasse eller gruppe på baggrund af klassetrin, men på baggrund af modning, sociale relationer, fagligt niveau, særlige hensyn osv. Børnene starter i små tilpassede fællesskaber og efterhånden som de bliver ældre bliver fællesskaberne større og samarbejde på tværs i højere grad tænkt ind i vores organisering.

For at kunne møde det enkelte barn i forhold til fagligt niveau, kompetencer og potentiale vil der i udskolingens blive arbejdet med hold på tværs af grupper, klasser og klasserækker, således at det enkelte barn kan mødes og støttes netop der hvor dennes zone for nærmest udvikling er.

Således arbejder vi som eksempel med små tyskhold på tre niveauer, begyndertysk, fortsætter tysk og eksamenstysk. På det enkelte hold vil undervisningen være differentieret, og ressourcerne på holdene være tilpasset til dette, i forhold til antallet af elever.

Nogle elever vil være på hvert niveau i 1-2 år og afslutter faget med en eksamen.

Nogle børn vil pga. læringstrykket på de små hold, kunne nå målene hurtigere, og vil kunne gå til eksamen på baggrund af blot 2-3 års intensivt tysk.

Og der vil også være elever som ikke vil nå længere end til begyndertysk, og vil således ikke komme til eksamen i faget, mens andre elever, i samråd med forældrene, blive fritaget fra faget. Vi laver lignende tværundervisning i de obligatoriske valgfag i 7. og 8. klasse, i matematik og i naturfagene.

Elevernes niveau og forældresamarbejdet.

På Engskolen laves der hvert år en vurdering af elevens faglige niveau og personlige udvikling. Det vurderes om eleven udvikler sig, som man kunne forvente, eller om der skal tilpasses i tilgang, målsætning osv. Forældrene inddrages i de overvejelser i forbindelse med de årlige forældresamtaler, og det er også i den forbindelse, at man overvejer, hvorvidt der er fag, eleven skal fritages fra. Ved starten af udskolingens (på Engskolen omkring 6. kl.) vil man også løbende drøfte elevens udvikling i relation til de fælles mål og fremtidige forventninger om afgangseksamen mv. Disse drøftelser bør tages løbende igennem hele udskolingens, så alle føler sig inddraget i processen den dag det endeligt skal besluttes, om eleven skal tilmeldes eksamen i hele fagrække, i udvalgte fag i år mhp. at tage et par fag mere året efter eller helt skal fritages fra eksamen.

Det kan også være at man i fællesskab vurderer, at man nu er nået til et sted, hvor man definere andre mål, som vil have større betydning for elevens muligheder for selv at kunne forvalte eget liv.

Det er dog skolens grundindstilling, at muligheden for en afgangseksamen holdes åben så længe som overhovedet muligt, og at beslutningen om andet kun tages efter drøftelse med og indstilling fra forældrene og efter samråd med skolens UU vejleder og øverste leder.

Hvad siger loven og hvem kan fritages fra eksamen.

Ifølge undervisningsministeriets vejledning i "Prøver på særlige vilkår og fritagelser" står der:

Elever med funktionsnedsættelser skal ligesom alle andre elever som det helt klare udgangspunkt aflægge alle folkeskolens obligatoriske prøver. Kravet om, at eleverne skal aflægge alle de obligatoriske prøver, gælder for alle elever i grundskolen uanset, hvilken institutionstype elevens skole hører ind under, medmindre der er tale om en fri grundskole, efterskole, fri fagskole eller ungdomsskole, der har meddelt ministeriet, at de ikke afholder folkeskolens prøver.

Skolens leder træffer afgørelse om, at en elev, for hvem prøveaflæggelse på grund af betydelig funktionsnedsættelse eller utilstrækkelige danskundskaber ikke skønnes hensigtsmæssig, kan fritages for at aflægge folkeskolens obligatoriske prøver. Afgørelsen om fritagelse forudsætter, at der er forinden er taget stilling til, om eleven vil kunne aflægge prøve på særlige vilkår.

Fritagelse kan omfatte en eller flere prøver eller delprøver. Fritagelse kan f.eks. ske for følgende typer af elever:

- *Elever med multiple funktionsnedsættelser uden verbalt sprog*
- *Elever med svære generelle indlæringsvanskeligheder*

Ministeriet definerer ikke selv begrebet svære generelle indlæringsvanskeligheder, men ifølge Psykolog, adj. Professor, Psykologisk institut ved Århus universitet A. Trillingsgaard så hører Indlæringsvanskeligheder til under udviklingsforstyrrelser¹, der opdelt i tre kategorier netop dækker over elevgruppen på Engskolen.

---

¹ Trillingsgaard siger at: "Betegnelsen udviklingsforstyrrelser anvendes, når genetisk betingede eller tidligt opståede afvigelser i hjernens udvikling påvirker barnets normale psykiske og motoriske udvikling og bevirker, at denne hæmmes generelt eller tager en afvigende kurs på specifikke områder". Udviklingsforstyrrelserne deles op i tre kategorier:

- "Generelle udviklingsforstyrrelser, hvor hele barnets profil af kognitive, sproglige og motoriske udviklingsområder er svært forsinket i forhold til normaludviklingen. Børnene kan være generelt udviklingshæmmede og dog have individuelle profiler med udviklingsområder, som er mere eller mindre berørte end resten. Den generelle udviklingshæmning kan være i svær grad, som det ses hos børn med syndrom, den kan være i let grad eller ligge i grænselandet mellem normal og forsinket udvikling. Psykisk udviklingshæmning, generelle indlæringsvanskeligheder eller mental retardering er de betegnelser, som oftest bruges om disse børns vanskeligheder".
- Specifikke udviklingsforstyrrelser, hvor barnet er normalt begavet, men har afvigelser på enkelte områder, som f.eks. dysleksi, hvor enkelte områder af den sproglige udvikling er berørt. Eller ved ADHD, hvor områder i opmærksomhedsfunktionen og den motoriske udvikling er berørt.
- "Gennemgribende udviklingsforstyrrelser, hvor udviklingen af fundamentale sociale funktioner er berørt, f.eks. at indgå i socialt samspil med andre, at forstå andre menneskers mentale processer, og at kommunikere. Dette ses hos børn med autismespektrumforstyrrelser".

Udgangspunktet på Engskolen er også, at alle skal have muligheden for at tage en prøve. Dog ved vi af erfaring, at der er tilfælde, hvor eleven er så langt fra at nå de faglige målsætningerne, at det ikke skønnes, at eleven kan have udbytte af hverken at være i processen frem mod en eksamen, af at have gjort erfaringer med eksamensformen, eller af resultatet af en sådan proces, og i de tilfælde vil vi, som ovenfor beskrevet, træffe afgørelse sammen med forældre, UU vejleder og elevens lærere, om at eleven bliver fritaget fra eksamen. Når den beslutning træffes, så vil vi samtidig drøfte hvilke mål, der herefter er relevante for eleven.

Uddannelsesparathedsvurdering

Uddannelsesparathedsvurderer retter sin opmærksom på 4 områder. Det drejer sig om elevens faglige niveau (karaktergennemsnittet), om de personlige-, de sociale- og de praksisfaglige forudsætninger. Inden for hver af de fire områder, er der så nogle særlige evner/kompetencer, man har fokus på. Det er f.eks. elevens evne til at samarbejde, til at kommunikere, til at træffe valg, til at møde i skolen til tiden osv. Som udgangspunkt vil eleverne på Engskolen derfor ikke være uddannelsesparate. Det betyder blot at de ikke klar til at starte i gymnasiet eller på en erhvervsuddannelse - lige nu.

På Engskolen har vi med vores fortsatte arbejde med og mod livsduelighed et konstant fokus på netop alle fire områder. Derfor er uddannelsesparathedsvurderingen en rigtig god anledning til sammen med elev og forældre at drøfte, hvad netop team, forældre og elev skal sætte fokus på og udvikle, så eleven en dag kan blive uddannelsesparat. Hvilke kompetencer er det, der skal arbejdes med de næste år, for at man kan klare sig i, og fastholdes i uddannelsessystem? Ja i livet i det hele taget...

På Engskolen er det derfor ikke et mål i sig selv at være "uddannelsesparat" i 8. klasse. Det er måske ikke engang ønskeligt. Alle engskolens elever og forældre har brug for fortsat og individuel vejledning og støtte frem mod afslutningen af folkeskolen og overgangen til en ungdomsuddannelse. Det mener vi ligger i specialskolens DNA.

Karakterer

Hvis en elev er på vej mod en eksamen i et eller flere fag, så vil eleven fra 8. klasse få standpunktskarakterer og årskarakterer i faget.

Hvis det er vurderet, at eleven ikke skal til eksamen, fordi eleven er så langt fra at nå det faglige niveau, at det ikke skønnes at eleven kan have udbytte af hverken at være i processen eller resultatet deraf (se ovenfor), så vil eleven ikke få karakterer på Engskolen.

Karakterer og afgangsprøve hænger tæt sammen idet, årskarakteren er slutkarakter for de fag eleverne ikke får udtrykket til eksamen.

Engskolen tænker derud over ikke, at karaktergivning er et værktøj, der understøtter den måde vi anskuer eleven, eleven udvikling og elevens forståelse af eget handicap, og arbejdet frem mod at udvikle kompetencer og strategier, der kompenserer for dette, og gør eleven livsduelig.

Eksamensafvikling

Eksamensafviklingen på Engskolen følger den gældende lovgivning på området. Undervisningens mål er de samme som i folkeskolen og kravene ved eksamen er de samme. Det er altså en fuldt gyldig afgangseksamen, man erhverver sig efter 9. eller 10. (11.) klasse.

Eksamen på særlige vilkår

Ifølge Vejledningen om prøver på særlige prøvevilkår er forskellige tiltag, som *en skole kan tilbyde elever med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser eller tilsvarende vanskeligheder før og under en prøve, for derved at stille eleven lige med de øvrige elever.*

De mest anvendte særlige prøvevilkår er forlænget prøvetid, og at ordblinde elever må anvende særlige digitale hjælpemidler til oplæsning af tekst og til stavning, men der kan også tilbydes en lang række andre særlige prøvevilkår.

Både skriftlige og mundtlige prøver kan tilrettelægges på særlige vilkår. Nogle elever kan have behov for flere af fravigelserne fx både forlænget prøvetid og pauser osv.

Vi er på Engskolen altid opdaterede på hvilke støttemuligheder vi kan give vores elever, og vi er hele tiden afsøgende i forhold til området.

Vi tænker som udgangspunkt ikke, at der er en rigtig eller en forkert måde at gøre det på, og ligesom i den daglige undervisning så vil vi gøre meget for at tilpasse eksamenssituationen til eleven og dennes udfordringer, sådan at det enkelt får de bedst tænkelige muligheder for at vise, hvad han/hun har lært og en fair bedømmelse deraf.

For nogen elever, kan det betyde, at de har brug for at vende ryggen til censor, når de skal tale, for andre, at de skal have en til at læse spørgsmålene op til matematikprøven. Nogen skal sidde helt alene i et rum for sig selv, og andre har brug for 15 minutter alene med en bold i gården midt i en prøve. Det arbejder vi med. Det ligger også i specials skolens DNA.

Brobygning og forberedelse på livet efter Engskolen

Ifølge bekendtgørelsen om introduktionskurser og brobygning, så har brobygningen til formål, *at den unge bliver afklaret og motiveret for at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse.*

Introduktionsforløbet skal kvalificere og udfordre elevernes valg af ungdomsuddannelse efter 9. eller 10. klasse.

Elever i folkeskolen og den kommunale ungdomsskoles heltidsundervisning skal deltage i introduktionskurser i 8. klasse, og de kan deltage i brobygningsforløb igen i 9. og 10. klasse, hvis de ikke er uddannelsesparate eller afklarede i forhold til kommende uddannelsesvalg.

Derfor deltager eleverne på Engskolen altid i de kommunale og nationale introduktionsforløb der i 8. og 9. klasse på Next, FGU, Hotel og Restaurantskolen osv. Da dette fokus på livet efter Engskolen falder så fint i tråd med vores fokus på livsduelighed, så vil vi oftest bruge langt mere tid på netop brobygning og afklaring end man almindeligvis vil gøre alment skolen.

- Vi benytter os af lovgivningens mulighederne for at tilbyde helt op til 13 ugers praktisk om årets i udskoling, således at nogle elever kan få et særligt sammensat undervisningsforløb med en kombination af skole og arbejde i de sidste år på Engskolen.
- Vi benytter de samme retningslinjer til at tilbyde flere og længere praktikforløb, når det kan være formålstjenligt.
- Vi arbejder med at hjælpe nogle eleverne ud i fritidsarbejde, for således at arbejde med oplevelsen af ansvar, forpligtelse, mødestabilitet og det selv at kunne tjene egne lommepenge.
- Vi laver særlige OCN forløb (se nedenfor)....
- Vi arrangerer "Bo og arbejdespraktik" i udskoling, hvor eleverne i en hel uge øver det at bo for sig selv (i en campinghytte på Amager) og dermed selv at skulle planlægge indkøb, madlavning, morgenvækning osv. for i dagtimerne at tage på "arbejde" i en praktik i en butik eller virksomhed i nærheden.

Anden kompetenceafklaring/OCN

Engskolen har i skoleåret 2021-22 sat gang i et udviklingsprojekt i samarbejde med OCN (Open Collage network) Projektet har til formål at afsøge muligheden for at validere den udvikling og de kompetencer, eleverne får i løbet af et skoleliv på Engskolen, men som ikke bliver målt og valideret i den nationale afgangseksamen.

I OCN-programmet arbejder man med at sætte klare mål for relevante kompetencer og færdigheder, at planlægge læringsforløb der retter sig mod disse mål, og at dokumenterer og validere den kompetenceudvikling eleven har opnået.

Der kan således laves forløb der retter sig mod særlige mestring strategier, der kan være forløb der retter sig mod det først fritidsjob, fritids- og ungdomsliv, personlig hygiejne, it-færdigheder, handicapforståelse osv.

Vi har besluttet at bruge to år på at undersøge om OCN konceptet kan finde sin naturlige plads sammen med de nationale krav og afgangseksamen.

Efterværn

Eleverne forlader ofte Engskolen efter mange år, omgivet af lærere og pædagoger, der er mestre i at se den enkelte og forstå, hvordan netop det barn bedst understøttes i sin udvikling. Derfor oplever vi desværre også, at mange elever har det svært i overgang til et nyt skoletilbud eller en ungdomsuddannelse, og vi oplever også et vist frafald.

Der er ingen tvivl om, at der for nogle af vores elever ville være større chance for fastholdelse i en ungdomsuddannelse, hvis vi i overgangen til det nye kunne følge eleven, og tilbyde en form for efterværn, en støtte-kontakt person der kan støtte og vejlede både elev og modtagende uddannelsessted.

Det er derfor et ønske at Engskolen fremadrettet kan være med til at understøtte eleverne efter udkolingen, og at BUF-SOF vil benytte vores kendskab til eleverne og vores kompetencer, når der bevilliges støtte til en elev.

Engskolen vil fremadrettet selv kontakte SOF og tilbyde den mulighed, i de tilfælde hvor det skønnes at være relevant.

Udarbejdet medio 2022